

Porozumienie
dla Bezpieczeństwa
w Budownictwie

STANDARD BHP

17.5

PLAN EWAKUACJI, INSTRUKCJE AWARYJNE

Standard ten zawiera minimum wymagań związanych z postępowaniem w razie wystąpienia sytuacji awaryjnych, jak również z opracowaniem planu ewakuacji użytkowanego obiektu.

W przypadku pytań lub wątpliwości skontaktuj się z najbliższym specjalistą BHP.

Standard ten:

- zawiera wymagania wynikające z prawa i norm polskich oraz wewnętrznych uregulowań Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie,
- jest obligatoryjny dla wszystkich jednostek Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie,
- pomaga zapewnić bezpieczne i skuteczne praktyki podczas prac.

UWAGA

Sytuacji awaryjnych, takich jak np. pożar, zagrożenie środowiskowe, katastrofa budowlana/ekologiczna itp., nie zawsze można uniknąć. W momencie wystąpienia sytuacji awaryjnej należy ją jak najszybciej opanować, aby zminimalizować poważne zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i/lub środowiska. Kluczowe jest także zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego do przebywania ludzi.

Wszystkie zdarzenia związane z awarią i ewakuacją podlegają postępowaniu zgodnie z procedurą „Gotowość reagowania na wypadki i awarie”.

A. AWARIE, INSTRUKCJE AWARYJNE

1. Awarie to zdarzenia powstałe w wyniku niekontrolowanego rozwoju sytuacji w czasie eksploatacji materiałów, urządzeń lub instalacji, a także magazynowania i transportu, prowadzące do jej powstania natychmiast lub z opóźnieniem, na terenie zakładu lub poza jego terenem.
2. Instrukcja awaryjna to sposób postępowania w sytuacji wystąpienia awarii. Powinna zawierać informacje dotyczące działań, jakie należy podjąć w celu wyeliminowania lub zminimalizowania skutków wystąpienia awarii, sposobów alarmowania oraz prowadzenia akcji ratowniczej.
3. Sposoby postępowania w sytuacjach wystąpienia typowych awarii zostały opisane w procedurze P-11 „Gotowość reagowania na wypadki i awarie”.
4. W przypadku możliwości wystąpienia nietypowych sytuacji awaryjnych, sposoby postępowania należy zaplanować i opisać w Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR).
5. Z instrukcjami awaryjnymi pracowników zapoznaje bezpośredni przełożony przed ich przystąpieniem do wykonania prac.
6. W przypadku wprowadzenia zmian w procesie pracy lub w sytuacji wystąpienia wypadków, incydentów lub zdarzeń potencjalnie wypadkowych instrukcje awaryjne muszą być aktualizowane.

B. EWAKUACJA LUDZI I MIENIA

1. Celem ewakuacji ludzi jest zapewnienie szybkiego i bezpiecznego opuszczenia przez ludzi strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

2. Do celów ewakuacji ludzi służą korytarze (poziome drogi ewakuacji) oraz klatki schodowe (pionowe drogi ewakuacyjne, z których istnieje możliwość bezpośredniego wyjścia na zewnątrz).
3. W przypadku zaistnienia pożaru lub innego zagrożenia budynku lub jego części osoby niebiorące udziału w akcji ratowniczej powinny opuścić strefę zagrożenia.
4. Osoby opuszczające strefę zagrożenia powinny kierować się do najbliższego wyjścia służącego celom ewakuacji, zgodnie z oznakowaniem.
5. Poza ewakuacją ludzi niejednokrotnie konieczna jest ewakuacja mienia, której celem jest zabezpieczenie cennych przedmiotów oraz ważnych dokumentów przed zniszczeniem lub uszkodzeniem w przypadku pożaru lub innego zagrożenia.
6. Działania ewakuacyjne muszą być prowadzone w sposób skoordynowany i niepowodujący utrudnień w innych działaniach.
7. Kierujący działaniami powinien wstępnie określić pomieszczenia, z których należy wynieść mienie.
8. Czynności zabronione w czasie ewakuacji:
  - dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
  - przechodzenie w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji,
  - zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób.

Rys. 1. Znaki ewakuacyjne: Droga ewakuacyjna

Rys. 2. Znaki ewakuacyjne: Wyjście ewakuacyjne

Rys. 3. Znaki ewakuacyjne: Miejsce zbiórki

C. „PLAN EWAKUACJI”

1. „Plan ewakuacji” powinien składać się z części opisowej i graficznej.
2. Część opisowa „Planu ewakuacji” powinna zawierać informacje na temat:
  - obowiązków i uprawnień osób odpowiedzialnych za sprawny przebieg ewakuacji,
  - osób odpowiedzialnych za ewakuację z poszczególnych pomieszczeń, grup pomieszczeń lub kondygnacji,
  - sposobów ogłaszania ewakuacji,
  - osób odpowiedzialnych za aktualizację „Planu ewakuacji” oraz za regularne przeprowadzanie ćwiczeń, w tym częstotliwość i sposoby praktycznego sprawdzania warunków ewakuacji ludzi.
3. Część graficzna „Planu ewakuacji” powinna zawierać:
  - rzuty poszczególnych kondygnacji z naniesionymi wyjściami ewakuacyjnymi z pomieszczeń, drogami ewakuacji prowadzącymi na zewnątrz obiektu lub do innych bezpiecznych stref – wyznaczone miejsce zbiórki,
  - szczegółowe karty ewakuacji osób z poszczególnych pomieszczeń.
4. Na właścicielu, zarządcy lub użytkowniku budynku, obiektu lub terenu spoczywają, regulowane odrębnymi przepisami, obowiązki:
  - odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
  - obowiązek przygotowania budynku, obiektu lub terenu do prowadzenia akcji ratowniczej.

D. OŚWIETLENIE I OZNAKOWANIE DRÓG EWAKUACYJNYCH

1. Droga ewakuacyjna to cały odcinek drogi poziomej i pionowej, konieczny do przebycia z dowolnego punktu budynku do wyjścia końcowego na otwartą przestrzeń lub do innej strefy pożarowej.
2. System oświetlenia i oznakowania dróg to kompilacja oświetlenia ewakuacyjnego i znaków ewakuacyjnych, umożliwiająca szybką i bezpieczną ewakuację ludzi z miejsca zagrożenia.

3. System oświetlenia i oznakowania dróg ewakuacyjnych polega na odpowiednim dobraniu sposobu oświetlenia drogi ewakuacyjnej oraz rozmieszczenia znaków ewakuacyjnych i powinien być dobrany indywidualnie w zależności od obiektu, w jakim przebiega droga ewakuacyjna, stopnia niebezpieczeństwa, liczby osób przebywających potencjalnie w danym obiekcie, rodzaju obiektu i innych warunków środowiskowych.
4. W przypadku braku oświetlenia ewakuacyjnego należy stosować dodatkowe oznakowanie dróg ewakuacyjnych.
5. Szczegółowe wymagania dotyczące oświetlenia i znaków ewakuacyjnych regulują odrębne przepisy.